Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2025)0230

Ett enat svar på den senaste tidens ryska kränkningar av EU-medlemsstaternas luftrum och kritiska infrastruktur

Europaparlamentets resolution av den 9 oktober 2025 om ett enat svar på den senaste tidens ryska kränkningar av EU-medlemsstaternas luftrum och kritiska infrastruktur (2025/2901(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av FN-stadgan och de grundläggande principerna i folkrätten,

– med beaktande av artiklarna 42.7 och 24.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),

– med beaktande av sina tidigare resolutioner om Ukraina och Ryssland,

– med beaktande av vitboken om europeisk försvarsberedskap 2030 och sin resolution av den 12 mars 2025 om denna[1],

– med beaktande av rådets förordning (EU) 2025/1106 av den 27 maj 2025 om inrättande av instrumentet säkerhetsaktion för Europa (Safe) genom förstärkning av europeisk försvarsindustri[2],

– med beaktande av kommissionens förslag av den 5 mars 2024 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri och en ram med åtgärder för snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter (Edip) (COM(2024)0150),

– med beaktande av sina tidigare resolutioner om Ukraina och Ryssland, särskilt de som antagits sedan Rysslands fullskaliga

---

1 EUT C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj

2 EUT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

invasion av Ukraina i februari 2022 och annekteringen av Krimhalvön den 19 februari 2014,

– med beaktande av den internationella rättsliga ramen för att förebygga och bekämpa terrorism, inbegripet FN:s säkerhetsråds resolution 2341 om skydd av kritisk infrastruktur mot terroristhandlingar, som antogs den 13 februari 2017,

– med beaktande av det tal om tillståndet i unionen som kommissionens ordförande, Ursula von der Leyen, höll den 10 september 2025,

– med beaktande av uttalandet av den 10 september 2025 från Natos generalsekreterare, Mark Rutte, om ryska drönares kränkning av polskt luftrum,

– med beaktande av det tal som Polens vice premiärminister, Radosław Sikorski, höll vid FN:s säkerhetsråds krismöte den 22 september 2025,

– med beaktande av uttalandet vid FN:s säkerhetsråds krismöte den 22 september 2025 från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Kaja Kallas, om kränkningen av estniskt luftrum,

– med beaktande av Nordatlantiska rådets uttalande av den 23 september 2025 om Rysslands kränkningar av luftrummet den senaste tiden,

– med beaktande av uttalandet av kommissionsledamot Andrius Kubilius av den 26 september 2025 efter videokonferensen på hög nivå om försvarssamarbete vid den östra flanken,

– med beaktande av kommentarerna från rådets ordförande, António Costa, den 1 oktober 2025 vid presskonferensen efter det informella mötet mellan stats- och regeringscheferna,

– med beaktande av artikel 136.2 och 136.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Ryssland har under de senaste åren vid upprepade tillfällen ägnat sig åt avsiktlig hybridkrigföring inom unionens territorium, bland annat cyberattacker, desinformationskampanjer och valinblandning, användning av energi som vapen, mordbrandsangrepp, sabotage av kritisk infrastruktur, störning och spoofing av globala satellitnavigeringssystem (GNSS), inbegripet GPS, samt åt militära provokationer, bland annat kränkningar av luftrummet av stridsflygplan och långdistansstridsdrönare. Samtidigt har landet försökt sprida rädsla bland EU-medborgarna, destabilisera den politiska situationen i medlemsstaterna och minska EU:s stöd till Ukraina.

B. Ryssland har ända sedan starten av sin fullskaliga invasion av Ukraina gjort intrång i Natos och EU:s luftrum, vilket utgör en grov kränkning av medlemsstaternas suveränitet och av internationell rätt. Dessa intrång har nyligen nått en helt ny omfattning, vilket väcker frågor om huruvida Ryssland försöker testa Natos beslutsamhet eller avleda alliansens uppmärksamhet och resurser från kriget i Ukraina.

C. Den 28 juli 2025 kom en rysk drönare med sprängämnen in i litauiskt luftrum från Belarus och kraschade på landets territorium vid en militär polygon. Den 4 oktober 2025 kom väderballonger som användes för smuggling in i litauiskt luftrum från Belarus, vilket allvarligt störde verksamheten vid Vilnius internationella flygplats.

D. Den 10 september 2025 flög, under loppet av sju timmar, omkring 20 ryska drönare långt in över Polens territorium innan de sköts ner av Natos jaktflygplan eller kraschade. Detta utgjorde den första direkta militära konfrontationen mellan Nato och Ryssland sedan den fullskaliga invasionen inleddes.

E. Den 19 september 2025 kränkte tre ryska beväpnade MiG-31-stridsflygplan estniskt luftrum i tolv minuter. Planen flög in i säkerhetszonen över en polsk borrplattform i Östersjön, ignorerade meddelanden från Natos F-35-piloter och eskorterades slutligen tillbaka in i internationellt luftrum.

F. Den 25 september 2025 sändes snabbt ungerska Gripen-stridsplan upp från Litauen för att stoppa en formation av fem ryska stridsflygplan som flög nära Natos luftrum utan att följa internationella flygsäkerhetsbestämmelser. Flygplanen identifierades visuellt väster om Lettlands kust innan de eskorterades ut ur Natos luftrum.

G. Sedan februari 2022 har ryska drönare kommit in i rumänskt luftrum elva gånger, och flera drönarfragment har fallit på rumänskt territorium vid ytterligare 39 tillfällen. Alldeles nyligen, den 13 september 2025, kränkte en rysk Geran-drönare återigen det rumänska luftrummet och stoppades av två F-16-stridsflygplan. Liknande incidenter har också inträffat i Republiken Moldavien.

H. Danmark, Sverige, Norge, Litauen, Frankrike, Tyskland och Belgien har utsatts för samordnade drönarintrång över eller nära civila och militära flygplatser eller militära anläggningar, vilket orsakat tillfälliga stängningar av flygplatser.

I. Den senaste raden av drönarintrång i Östersjöregionen visar att det finns ett betydande hybridhot mot ett säkert och effektivt genomförande av initiativet om ett gemensamt europeiskt luftrum. Intrången har orsakat skador på infrastruktur och ekonomiska förluster.

J. Drönare kan ha skickats iväg från fartyg, däribland sådana som tillhör den ryska skuggflottan och opererar i Östersjön för att kringgå sanktioner.

K. Europeiska ledare ansåg att dessa incidenter var en avsiktlig provokation från Rysslands sida och betraktade dem som en del av ett hänsynslöst och oansvarigt ryskt beteende. Samtidigt har Ryssland konsekvent vägrat att ta på sig ansvaret för sådana incidenter och i stället förnekat alla bevis, beskyllt medlemsstaterna för att dikta ihop rapporter och spridit desinformation i syfte att misskreditera EU och dess allierade samt felaktigt lägga skulden på Ukraina.

L. Natoallierade, däribland Polen och Estland, har åberopat artikel 4 i Natofördraget efter intrången. EU:s medlemsstater har diskuterat intrången vid möten med sina ständiga representanter.

M. Nato har inlett den militära insatsen Eastern Sentry för att skydda kritisk undervattensinfrastruktur i Östersjön, förbättra den maritima situationsmedvetenheten som svar på Rysslands sabotage och stärka sitt luftförsvar längs hela den östra flanken efter incidenten i Polen, och Finland, Sverige och Danmark har deltagit i övningen Protective Fence 25 för att stärka försvarsförmågan, avskräckningsförmågan och beredskapen från spridda formationer.

N. Ryssland har sedan den 24 februari 2022 fört ett olagligt, oprovocerat och omotiverat fullskaligt anfallskrig mot Ukraina, i en uppenbar kränkning av FN-stadgan och av de grundläggande principerna i internationell rätt och internationell humanitär rätt. Ryska styrkor fortsätter att utföra systematiska drönar- och robotattacker riktade mot civila i ukrainska städer, bland annat mot ambulanser och räddningspersonal. Användningen av drönare mot tydligt identifierbara civila mål, spridningen av inspelningar av dessa mord och offentliggörandet av uttryckliga hot på sociala medier visar på en samordnad statlig politik som syftar till att terrorisera befolkningen och driva på tvångsförflyttningar. Under den senaste tidens attacker träffades ukrainska regeringsbyggnader, EU-missionen och Polens ambassad, vilket tyder på att Kreml avsiktligt riktat in sig på dem. Ryssland producerar tusentals drönare per månad och ökar nu sin produktionskapacitet ytterligare.

O. Ukrainas säkerhet är direkt kopplad till den europeiska, transatlantiska och globala säkerheten, och Rysslands mål är att avleda Natos uppmärksamhet och resurser från att ge stöd till Ukraina att försvara sitt eget territorium.

P. Vissa Natoländer, däribland Polen, har varnat för att de är redo att skjuta ner ryska luftfartyg som kommer in på deras territorium, medan Nato betonar att beslut om huruvida inkräktande luftfartyg ska konfronteras baseras på tillgängliga underrättelser om det hot

som de utgör, inbegripet avsikt och beväpning.

Q. USA:s hållning i fråga om Rysslands anfallskrig mot Ukraina är oförutsägbar, vilket gör EU och dess medlemsstater till Ukrainas främsta strategiska allierade och gör det nödvändigt med ett starkare och enat europeiskt svar för att försvara EU-medborgarna, den regionala stabiliteten och den internationella freden. Samarbetet mellan EU och USA på säkerhets- och försvarsområdet är fortfarande avgörande och bör stärkas. Effektiva avskräckande åtgärder mot rysk aggression kräver robusta säkerhetsgarantier som samordnas i samarbete mellan EU och USA.

R. Luftförsvarssystem som skyddar mot obemannade luftfartyg (UAV) bygger på kinetiska åtgärder eller elektroniska motmedel, särskilt störsändare, för att störa ut drönarkontrollen och/eller få flygplanet att landa.

S. För att skydda EU:s stats- och regeringschefers informella möte i Köpenhamn den 1-2 oktober 2025 förbjöd de danska myndigheterna alla civila drönarflygningar i danskt luftrum från den 29 september till den 3 oktober 2025. Flera medlemsstater stödde Danmark genom att tillhandahålla dessa säkerhetsåtgärder inför det informella mötet.

T. Uttalandet från rådets ordförande, António Costa, den 1 oktober 2025 efter det informella mötet mellan stats- och regeringscheferna visar på en tydlig vilja att förbättra interoperabiliteten mellan förmågor samt ett starkt engagemang för flaggskeppsinitiativet Eastern Flank Watch, bland annat genom de förmågekoalitioner som samordnas av respektive ledande länder, och EU:s initiativ om en ”drönarmur”. I sitt uttalande betonade Costa EU:s och Natos åtagande om ett kollektivt försvar mot konventionella hot och hybridhot och om att stärka säkerheten och stabiliteten i regionen.

U. De senaste intrången i luftrummet kräver en djärv respons och en övergripande strategi i den kommande färdplanen för försvarsberedskap 2030.

V. Processen med att bygga upp ett fullt utvecklat flerskiktat luftrumsförsvar borde ha inletts efter den olagliga annekteringen av Krim. Beslut, finansiering, upphandling och förvärv samt operativ förmåga tar tid.

W. Det skulle vara centralt för Bulgarien, Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Sverige, Tyskland och Ungern att ha en fullt utvecklad EU-förmåga för obemannade luftfartyg längs Natos östra flank samt i Östersjöregionen och Svartahavsregionen. En sådan förmåga skulle kräva betydande europeiska försvarsrelaterade investeringar i nuvarande och nästa fleråriga budgetram.

X. Det finns ett akut behov av åtgärder för att stärka den europeiska

försvarstekniska och försvarsindustriella basen för att öka EU:s försvarsindustriella produktionskapacitet, stärka den europeiska försvarsindustrins konkurrenskraft och trygga försörjningen av försvarsprodukter.

Y. Fortsatta insatser och investeringar behövs för att stödja teknisk innovation och forskning på försvarsområdet till stöd för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och EU:s strategiska oberoende.

1. Europaparlamentet uttrycker sin fulla solidaritet med Moldavien liksom med Danmark, Sverige, Polen, Litauen, Lettland, Finland, Rumänien, Estland och alla andra medlemsstater som utsätts för Rysslands direkta hot, militära provokationer och hybridkrigföring. Parlamentet anser att ryska agenters avsiktliga störning av flygtrafiken i EU, riktad mot Europas militära kritiska tjänster och infrastruktur, samt av funktionen hos EU:s och medlemsstaternas politiska institutioner med hjälp av obemannade luftfartyg är eskalerande, medför risk för felberäkningar, sätter liv på spel, utgör en allvarlig överträdelse av tillämpliga internationella normer och utgör ett allvarligt hot mot EU-medborgarna och mot freden och säkerheten i Europa.

2. Europaparlamentet uppmuntrar alla initiativ som gör det möjligt för EU och dess medlemsstater att vidta samordnade, enhetliga och proportionerliga åtgärder mot alla kränkningar av deras luftrum, inklusive nedskjutning av luftburna hot. Parlamentet fördömer skarpt Rysslands hänsynslösa och eskalerande kränkningar av EU-medlemsstaterna och de Natoallierade Polens, Estlands, Lettlands, Litauens och Rumäniens luftrum samt de avsiktliga drönarintrången riktade mot kritisk infrastruktur i Danmark, Sverige och Norge, som är en del av Rysslands systematiska militära krigföring, hybridkrigföring och provokation mot EU och dess medlemsstater. Parlamentet förklarar att Ryssland bär det fulla och otvetydiga ansvaret för de handlingar som ägde rum i polskt, estniskt och rumänskt luftrum

3. Europaparlamentet välkomnar Natostyrkornas beslutsamma och proportionerliga reaktion, där man bland annat gick upp och mötte ryska jaktflygplan och eskorterade dem ut ur estniskt luftrum, liksom nedskjutningen av ryska drönare över Polen. Parlamentet erkänner den snabba och samordnade reaktionen från vissa medlemsstaters och Natopartners väpnade styrkor när det gäller att skydda det europeiska luftrummet. Parlamentet stöder till fullo Natos insatser för att öka sin förmåga och stärka sin avskräckningsförmåga, sitt luftförsvar och sin kollektiva försvarshållning längs den östra flanken, bland annat genom lanseringen av insatsen Eastern Sentry och utvecklingen av hela spektrumet av åtgärder inom ramen för denna insats.

4. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att öka sanktionernas effektivitet och inverkan på Ryssland för att slutligen undergräva Rysslands möjlighet att fortsätta sitt brutala anfallskrig mot Ukraina och att hota säkerheten i andra grannländer. Parlamentet kräver ett omedelbart antagande av ett robust 19:e sanktionspaket riktat mot Rysslands primära inkomstkällor. Parlamentet uppmanar rådet att tillsammans med sina amerikanska partner upprätthålla och utöka sina sanktioner mot Ryssland och att tillämpa en liknande sanktionspolitik mot alla möjliggörare, inbegripet Belarus, Iran och Nordkorea, samt att införa sanktioner mot kinesiska enheter som levererar varor med dubbla användningsområden och militära produkter som är nödvändiga för tillverkning av drönare och robotar. Parlamentet efterlyser riktade sanktioner och ytterligare åtgärder mot Rysslands skuggflotta där man utnyttjar alla rättsliga möjligheter att stoppa, försvåra eller hindra dess verksamhet, med tanke på dess eventuella inblandning i avfyrningen av drönare riktade mot kritisk infrastruktur. Parlamentet uppmanar rådet att systematiskt ta itu med problemet att fientligt sinnade tredjestatsenheter som är baserade i EU kringgår sanktionerna genom grundliga utredningar och strängare påföljder för enheter som bryter mot sanktioner eller underlåter att visa tillbörlig aktsamhet vid exportkontroller och kontroller av slutanvändare. Parlamentet upprepar att alla former av stöd som tillhandahålls angriparen av stater som Iran, Nordkorea eller Kina måste få direkta konsekvenser för alla andra förbindelser med dessa länder, inbegripet handeln.

5. Europaparlamentet understryker att EU och dess medlemsstater står fast vid sitt starka engagemang för den regelbaserade världsordningen och för alla diplomatiska insatser som syftar till att uppnå en övergripande, rättvis och varaktig fred för Ukraina, med full respekt för landets suveränitet, oberoende och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser. Parlamentet uppmanar i detta avseende medlemsstaterna och EU att nära och effektivt samordna sina diplomatiska initiativ i multilaterala organisationer, däribland FN, för att motverka Rysslands systematiska överträdelser av internationell rätt.

6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att utarbeta en handlingsplan med åtgärder för att förhindra och motverka upptrappningen av Rysslands hybridkrigföring mot EU på land, i luften, till havs och digitalt. Parlamentet påpekar att ramar av detta slag kommer att erbjuda alternativ för EU:s motåtgärder som motsvarar allvarlighetsgraden och intensiteten i fientliga åtgärder mot EU. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i samordning med Natoallierade se över insatsreglerna för alla typer av hot för att säkerställa att de är tillräckliga för att bemöta de mest innovativa hoten. Parlamentet betonar att EU måste visa beslutsamhet och signalera att varje försök från ett tredjeland att kränka medlemsstaternas suveränitet omedelbart kommer att bli föremål för

vedergällning.

7. Europaparlamentet betonar att en rad sabotage och hybridaktiviteter som Ryssland har utfört mot EU utgör statsunderstödd terrorism, även om de inte uppfyller kriterierna för väpnat angrepp. Parlamentet understryker därför att de tillgängliga rättsliga ramarna för att bekämpa terrorism måste tillämpas på Rysslands fientliga verksamhet, som kränker EU-medlemsstaternas territoriella suveränitet, undergräver deras institutioners integritet och direkt hotar civilbefolkningens säkerhet. Parlamentet uppmanar kommissionen att inleda ett förfarande för att klassificera Ryssland som ett högrisktredjeland för penningtvätt och finansiering av terrorism enligt förordning (EU) 2016/1675[1] som en av åtgärderna för att begränsa Rysslands förmåga att bedriva statsunderstödd terrorism.

8. Europaparlamentet fördömer Rysslands avsiktliga störning och spoofing av GNSS-signaler (inkl. GPS) i Östersjöregionen, Svartahavsregionen och andra områden, som innebär en allvarlig säkerhetsrisk för den civila luft- och sjöfarten. Parlamentet påminner om att Internationella civila luftfartsorganisationens råd har krävt att Ryssland ska fullgöra sina internationella skyldigheter enligt konventionen angående internationell civil luftfart och se till att störningarna omedelbart upphör. Parlamentet uppmanar rådet och kommissionen att vidta lämpliga åtgärder för att utöva tillräckliga påtryckningar på Ryssland att stoppa denna illasinnade verksamhet och att stärka satellitnavigationstjänsters stabilitet och motståndskraft mot störningar.

9. Europaparlamentet efterlyser en översyn av EU:s förmågeplaneringsprocess. Parlamentet är övertygat om att processen för det överordnade målet inte bara bör omfatta krishantering utan även kollektivt försvar, inbegripet hela förmågespektrumet inom ramen för de nationella och internationella förmågemålen. Parlamentet anser att EU bör överväga krav på förmågefördelning för sina medlemsstater, i en återspegling av Natos modell. Parlamentet anser att en sådan process skulle kunna föras vidare inom ramen för en europeisk planeringstermin för försvaret. Parlamentet insisterar på det akuta behovet av att gå i riktning mot en verklig europeisk försvarsunion som kompletterar Nato och bygger vidare på och går längre än befintliga ramar såsom den som föreskrivs i vitboken om europeisk försvarsberedskap 2030. Parlamentet understryker att EU endast genom djupare integration, samordning och sammanslagning av resurser kan svara effektivt på

---

[1] Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1675 av den 14 juli 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 genom identifiering av högrisktredjeländer med strategiska brister (EUT L 254, 20.9.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2016/1675/oj).

Rysslands eskalerande hot. Parlamentet upprepar att skyddet av alla medlemsstaters suveränitet och territoriella integritet är en grundläggande princip för EU, och understryker behovet av ett omedelbart, kraftfullt, enat och proportionerligt svar för att skydda medborgare och kritisk infrastruktur.

10. Europaparlamentet vill att framsteg görs mot en europeisk ledningsoch styrstruktur som inte bara hanterar kriser i linje med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP) utan också fungerar som motsvarighet till Natos SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe). Parlamentet noterar att en sådan struktur, för att undvika överlappning, bör komplettera SHAPE och skulle förse EU:s militära stab (EUMS) med lämpliga resurser. Parlamentet betonar vikten av ökad samordning, inbegripet möjligheten att inrätta en permanent interinstitutionell kriscell för Ryssland, med uppgift att övervaka situationen i realtid, snabbt utbyta information och säkra ett snabbt operativt beslutsfattande. Parlamentet anser att den senaste tidens intrång i EU:s luftrum är en katalysator för snabba och genomgripande framsteg på områden såsom utbyte av underrättelser, gemensam logistik och interoperabilitet mellan säkerhetsupphandlingar och koordinerade upphandlingar. Parlamentet efterlyser ett allt närmare samarbete mellan Nato och EU för att stärka Europas försvar och avskräckningsförmåga. Parlamentet understryker behovet av en stark, exakt definierad europeisk pelare inom Nato som kan försvara sin suveränitet, ta itu med det ryska hotet och agera självständigt från och som komplement till Nato.

11. Europaparlamentet efterlyser ökad samordning, enighet och solidaritet mellan medlemsstaterna, EU-institutionerna och Natos strukturer, för övervakning, avvisning och neutralisering av fientliga drönare, bland annat genom gemensam utbildning, övningar och träning samt utbyte av operativa underrättelser. Parlamentet betonar behovet att inrätta gemensamma lednings- och styrcentraler för alla framtida initiativ avseende obemannade luftfartyg och bekämpning av obemannade luftfartyg. Parlamentet understryker behovet av att fullt ut integrera all UAV-förmåga i konventionella luftförsvarsstyrkor och säkerställa att dess system är interoperabla med Natos integrerade luft- och missilförsvarsarkitektur. Parlamentet rekommenderar att det inrättas strukturerade mekanismer för fortlöpande kunskapsutbyte, även i ett sammanhang mellan EU och Nato, särskilt på de snabbt föränderliga områdena digitalt försvar och cyberförmågor, för att effektivisera gemensamma övningar och interoperabilitet mellan medlemsstaterna.

12. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att ge myndigheterna medel så att de kan motverka drönare vid platser för kritisk infrastruktur såsom flygplatser och kraftverk. Parlamentet konstaterar att sådana medel måste vara lämpliga för det civila sammanhanget och följa en modell för flernivåförsvar med flera

system som kan undanröja drönare både kinetiskt och elektroniskt.

13. Europaparlamentet framhåller behovet att stödja medlemsstaterna längs Natos östra flank och i Svartahavsregionen när det gäller att utveckla förmåga för insamling av underrättelser samt upptäckt och spårning av hot som härrör från länder utanför EU:s yttre gränser, såsom hybridoperationer, attacker mot kritisk infrastruktur, instrumentaliserad migration eller drönarintrång, i syfte att öka EU:s situationsmedvetenhet och förmåga att effektivt förutse hot. Parlamentet påpekar att sådana förmågor bör omfatta drönarövervakningssystem och annan teknik som möjliggör flygövervakning i EU:s gränsregioner samt ingrepp mot inkommande luftburna hot. Parlamentet understryker att ett effektivt rekognoscerings- och försvarssystem i flera lager är avgörande för att skydda medborgarna och kritisk infrastruktur och för att uppnå en framgångsrik avskräckande effekt.

14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och Europeiska försvarsbyrån (EDA) att skyndsamt konsolidera projektet för det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco) med titeln Integrated Multi-Layer Air and Missile Defence System (IMLAMD, integrerat flerskiktssystem för luft- och robotförsvar), särskilt mot hotet från billiga obemannade luftfartyg och i linje med Natos integrerade luft- och missilförsvarsarkitektur, för att upptäcka och avvärja alla inkommande luftburna hot från länder utanför EU, särskilt längs den östra flanken. Parlamentet insisterar på att europeiska investeringar i system för långdistansprecisionsvapen och förbättrat luftförsvar är avgörande för att säkerställa avskräckande åtgärder, minska risken för att Ryssland utnyttjar sårbarheter och skydda medborgare och kritisk infrastruktur. Parlamentet betonar att ökade finansieringsnivåer inom Europeiska försvarsfonden bör tillämpas på projekt som rör dessa förmågor, vilket redan är fallet för Pesco-projekt.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ha ett nära samarbete med Europeiska investeringsbanksgruppen och Europeiska försvarsbyrån för att säkerställa en övergripande strategi som kombinerar förmågeutveckling och finansiering och att anpassa sina försvars- och försvarsindustripolitiska instrument för att säkerställa att de är ändamålsenliga. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att avsevärt öka Europeiska försvarsbyråns personal och budget för att underlätta lämplig och snabb kapacitetsutveckling och gemensam upphandling, och uppmanar Europeiska försvarsbyrån att inrätta en särskild, flexibel budget för obemannade luftfartyg som sträcker sig över hela förmågelivscykeln. Parlamentet betonar det akuta behovet av stora investeringar i drönare och utrustning för drönarbekämpning. Parlamentet välkomnar användningen av instrumentet Säkerhetsaktion för Europa (*Safe-instrumentet*) och egetkapitalinstrumentet på försvarsområdet för att öka produktionen, säkra leveranskedjor och

stödja små och medelstora företags deltagande i sektorn för obemannade farkoster.

16. Europaparlamentet välkomnar EU:s drönarmursinitiativ, som tillkännagavs av kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, kommissionsledamot Andrius Kubilius och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik Kaja Kallas, och initiativet Eastern Flank Watch, och noterar att den ambitiösa tidsfrist som kommissionsledamot Kubilius nämner för att slutföra det kräver ett snabbt genomförande som en del av en bredare försvarssköld längs EU:s och Natos östra flank som svar på upprepade ryska kränkningar av luftrummet***, samtidigt som man understryker behovet av att säkerställa en omfattande täckning av alla medlemsstater som står inför direkta säkerhetsutmaningar längs den södra flanken***. Parlamentet uppmanar kommissionen, vice ordföranden/den höga representanten och medlemsstaterna att i nära samordning med Nato påskynda utarbetandet av en konkret och operativ plan för dess snabba införande. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en sammanhängande plan vid Europeiska rådets möte den 23–24 oktober 2025. Parlamentet erkänner den utmaning som de höga kostnaderna för att stoppa drönare innebär och efterlyser gemensamma program för att främja utvecklingen av en kostnadseffektiv förmåga att bekämpa obemannade luftfartyg.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att snabbt behandla alla begäranden från medlemsstaterna om frivillig anpassning av deras nationella planer för återhämtning och resiliens för att uppfylla finansieringskraven för utveckling av UAV-förmåga.

18. Europaparlamentet betonar det akuta behovet av förstärkt övervakning till havs och anser att den nya operativa dimensionen av hybridkrigföring kräver integrering av strategier för sjöfartsskydd och bekämpning av obemannade luftfartyg, även genom förbättrad undervattensövervakningsförmåga. Parlamentet välkomnar inledandet av Natoledda insatser, såsom insatsen Baltic Sentry Operation, för att skydda kritisk undervattensinfrastruktur och förbättra den maritima situationsmedvetenheten. Parlamentet betonar vikten av EU:s Svartahavsstrategi och knutpunkten för sjöfartsskydd, som syftar till att förbättra sjösäkerheten och sjöfartsskyddet.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut samarbeta med företrädare för UAV-tillverkare i medlemsstaterna, bland annat med tillverkare av obemannade luftfartyg och satelliter med dubbla användningsområden.

20. Europaparlamentet efterlyser en ytterligare förstärkning och diversifiering av råvaruförsörjningen, med tanke på utvidgningen av UAV-tillverkningen, och betonar i detta sammanhang vikten av EU:s

akt om kritiska råvaror[1], som fungerar som en utgångspunkt för omfattande, sammanhållna och strategiska åtgärder. Parlamentet betonar den strategiska betydelsen av EU:s partnerskap med Ukraina, Kanada och Latinamerika.

21. Europaparlamentet understryker att den tekniska utvecklingen av obemannade luftfartyg kräver flexibilitet och snabba uppgraderingar, vilket måste underlättas av framtida EU-initiativ. Parlamentet noterar att EU sannolikt kommer att föredra sofistikerade, dyra och banbrytande lösningar som ofta förknippas med stora förseningar. Parlamentet efterlyser fortsatta investeringar i försvarsinnovation och försvarsteknik för att stödja den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och täppa till investerings- och forskningsluckorna inom försvarsteknik, och noterar att planering, forskning, utveckling, upphandling och förvaltning av förmågor bör göras gemensamt och med ett europeiskt perspektiv i åtanke. Parlamentet betonar den försvarsrelaterade produktionens strategiska betydelse och behovet av att se till att produktionen snabbt kan ökas i kristider. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att eftersträva ett regelverk och upphandlingsprocesser som samordnar och integrerar det befintliga europeiska ekosystemet med strategiska partner.

22. Europaparlamentet noterar att UAV-förmågor kräver en betydande ökning av förmågorna för militär rörlighet samt snabb gränsöverskridande förflyttning av utrustning och personal, särskilt med fokus på gränskontroller, tullförfaranden och klareringsprocesser. Parlamentet betonar att trovärdig avskräckande verkan kräver ökad, verklig och effektiv militär rörlighet i alla EU-korridorer och i allt gränsskydd. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna att godkänna den föreslagna tiodubbla ökningen av finansieringen av militär rörlighet i nästa fleråriga budgetram och att göra stora investeringar i infrastruktur med dubbla användningsområden, särskilt i regioner i frontlinjen. Parlamentet noterar i detta avseende det fortsatta behovet av ett militärt Schengenområde för att underlätta en effektiv förflyttning av försvarsresurser i hela EU. Parlamentet noterar kommissionens förslag om en omnibus om militär rörlighet som ett steg mot att hantera dessa krav.

23. Europaparlamentet understryker behovet av mål för utveckling av både obemannade luftfartyg och bekämpning av obemannade luftfartyg, för att säkerställa heltäckande UAV-förmågor.

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020 (EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå undantag från EU:s miljölagstiftning för UAV-tillverkningsanläggningar.

24. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att fullt ut engagera sig i att ändra relevanta regelverk på EU-nivå och nationell nivå för att underlätta alla framtida förmågor för obemannade luftfartyg och bekämpning av obemannade luftfartyg, särskilt med tanke på de väpnade styrkornas engagemang. Parlamentet välkomnar alla konkreta projekt för att fylla förmågebrister på områdena drönarkrigföring och antidrönarkrigföring och för att skapa en flerskiktad och djup zon av tekniskt avancerade system. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga att använda ramen för europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse för att inrätta sådana projekt.

25. ***Europaparlamentet understryker att Rysslands tydliga provokationer är en aktiv strategi för hybridkrigföring för att så rädsla och misstro och är avsedda att testa och destabilisera EU-medlemsstaternas och de Natoallierades samhällen. Parlamentet betonar därför vikten av samhällelig motståndskraft och beredskap, vilket framhålls i rekommendationerna i Niinistö-rapporten om europeisk civil och militär beredskap.*** Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa ett snabbt genomförande av den europeiska strategin för inre säkerhet (ProtectEU) och beredskapsstrategin för att säkerställa en heltäckande beredskap och skydd mot hot från Rysslands kränkningar av det europeiska luftrummet och andra hot. Parlamentet betonar behovet av tillräcklig EU-finansiering i detta avseende inom ramen för nuvarande och kommande fleråriga budgetramar. Parlamentet rekommenderar att det utvecklas övergripande nationella civilförsvarsstrategier mot hot från luften och robotanfall, inbegripet obemannade luftfartyg, som säkerställer beredskap på nationell, regional och kommunal nivå samt lokalsamhälles- och hushållsnivå, och att dessa strategier lägger tonvikten på system för tidig varning av lokalbefolkningen, tydliga instruktioner för hur man ska uppträda i en nödsituation och skyddade platser (skyddsrum).

26. Europaparlamentet påminner om att luftfartyg som är registrerade i Ryssland eller som drivs av ryska operatörer i enlighet med förordning (EU) nr 833/2014[1] inte får flyga in i Europeiska unionen, med begränsade undantag. Parlamentet påminner om att även om inga EU-flygbolag för närvarande flyger till, från eller över Ryska federationens luftrum efter nedskjutningen av Malaysia Airlines flyg 17 så fortsätter ett antal lufttrafikföretag från länder utanför EU att

---

[1] Rådets förordning (EU) nr 833/2014 av den 31 juli 2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina (EUT L 229, 31.7.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj).

göra detta trots de krigsrelaterade riskerna och trots att de betalar överflygningsavgifter till Ryssland. Parlamentet betonar att sådana överflygningsavgifter leder till att Ryssland årligen får in betalningar på uppskattningsvis 18 miljoner euro från kinesiska flygningar enbart från Schiphols flygplats. Parlamentet påminner om att luftfarten mellan EU och Kina för närvarande regleras av bilaterala avtal mellan medlemsstaterna och Kina. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att, mot bakgrund av det fullskaliga anfallskriget i Ukraina, se över de bilaterala avtalen och föreslå åtgärder för att hindra Ryssland från att dra nytta av överflygningsavgifter.

27. Europaparlamentet betonar behovet av starkare civil-militär samordning av luftrummet. Parlamentet betonar i detta sammanhang att det behövs en helhetssyn där man också fokuserar på att utrusta polisstyrkor och civila myndigheter bättre för att detektera och försvara sig mot drönare. Parlamentet stöder utvidgningen av gemensamma simulerings- och avvisningsövningar som involverar civila och brottsbekämpande och militära organisationer för att förbättra beredskapen för hot på flera områden. Parlamentet understryker att sådana övningar bör genomföras regelbundet för att säkerställa varaktig beredskap och interoperabilitet.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att gemensamt utveckla säkra, tillförlitliga och motståndskraftiga system för kommunikation och informationsutbyte som ska användas av brottsbekämpande myndigheter, säkerhetsorgan och civila institutioner i säkerhetsfrågor, särskilt i kristider. Parlamentet upprepar vikten av att förbättra cybersäkerheten och den strategiska kommunikationen om risker och skyddsåtgärder för att stärka den kollektiva resiliensen.

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att aktivera artikel 42.7 i EU-fördraget när sådana grova aggressiva handlingar utgör ett väpnat angrepp eller bidrar till att förbereda en nära förestående attack. Parlamentet uppmanar med kraft EU och dess medlemsstater att fastställa operativa förfaranden och mekanismer för den händelse att en medlemsstat utlöser artikel 42.7 i EU-fördraget.

30. Europaparlamentet efterlyser en förstärkning av EU:s östra gräns, mot bakgrund av Rysslands och Belarus fortsatta påtryckningar på EU:s yttre gränser genom instrumentaliserad migration, i syfte att ge snabbt och flexibelt stöd till medlemsstaterna genom att åtgärda eventuella tekniska och operativa brister när de uppstår, oavsett om de uppstår i luften, på land eller i vatten.

31. Europaparlamentet efterlyser en betydande förstärkning av försvarssamarbetet med Ukraina, särskilt när det gäller både drönarteknik och motåtgärder, bland annat genom att stärka det industriella samarbetet mellan medlemsstaterna och Ukraina.

Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna och deras försvarsindustrier att överväga att stödja, investera i och samarbeta med den ukrainska försvarsindustrin för att utnyttja den ukrainska produktionskapacitetens fulla potential, i linje med den ”danska modellen”. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna och deras försvarsindustrier att inrätta samriskföretag och utveckla partnerskap med Ukraina för gemensam utveckling av försvarsprodukter i EU, särskilt när det gäller drönare, drönarbekämpningsteknik och förmågor till långdistansanfall.

32. Europaparlamentet välkomnar tillkännagivandet från Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj om att Ukraina kommer att inleda utländsk produktion och export av äganderättsligt skyddad försvarsteknik till prioriterade europeiska partner och Natopartner. Parlamentet erkänner den betydande kunskap och erfarenhet som Ukraina har utvecklat när det gäller produktion av drönare och drönarbekämpningsteknik, och förväntar sig att EU och dess medlemsstater lär sig av denna expertis och kunskap, och noterar det potentiella bidraget från Ukrainas militära och industriella kunnande som ackumulerats under Rysslands invasion. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med Europeiska försvarsbyrån samordna inköpen av UAV-licenser från Ukraina för att göra det möjligt för villiga medlemsstater att producera obemannade luftfartyg. Parlamentet uppmanar vidare medlemsstaterna att formalisera samarbetet och inrätta strukturer för att underlätta utbyte av tillvaratagna erfarenheter, teknisk kunskap och bästa praxis, bland annat inom ramen för EU och Nato. Parlamentet efterlyser samarbete mellan EU och Nato för att institutionalisera lärdomarna från Ukrainas erfarenheter på slagfältet genom att integrera doktrinära och tekniska innovationer i sina förberedelser för moderna stridsförhållanden.

33. Europaparlamentet begär att lagstiftningen om programmet för europeisk försvarsindustri snabbt slutförs och att den, tillsammans med Safe-instrumentet, används för att anslå ekonomiska resurser för att lära av Ukraina och stödja Ukraina i UAV-krigföring. Parlamentet erkänner den fortsatta roll som drönarkoalitionen spelar i standardiseringen av obemannade luftfartyg, dess kritiska bistånd till Ukraina och dess roll när det gäller att säkerställa att medlemsstaterna håller jämna steg med de snabbt föränderliga kraven på slagfältet.

34. Europaparlamentet upprepar att Rysslands aggressiva agerande på senare tid inte får, och inte kommer att avskräcka EU och dess medlemsstater från deras varaktiga åtagande att stödja Ukraina i utövandet av sin naturliga rätt till självförsvar, och påminner om att Ukrainas säkerhet bidrar till säkerheten i Europa som helhet. Parlamentet betonar att det är mycket viktigt att hjälpa Ukraina att stärka sin luftförsvarskapacitet, eftersom engagemang i det ukrainska luftrummet minskar risken för att drönare når EU:s

territorium. Parlamentet anser att resultatet av kriget och det internationella samfundets hållning kommer att spela en avgörande roll för att påverka Rysslands framtida aggressiva handlingar i och utanför Europa. Parlamentet uppmanar med kraft alla medlemsstater att omedelbart tillhandahålla ytterligare militärt stöd och att gemensamt upphandla ytterligare förmågor för Ukraina, särskilt ammunition för luftförsvar. Parlamentet efterlyser ett upphävande av restriktionerna för användningen av västliga vapensystem som levererats till Ukraina mot militära mål på ryskt territorium, eftersom dessa militära mål används som bas för attacker mot Ukrainas befolkning och kritisk civil infrastruktur.

35. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till medlemsstaterna att tillsammans med sina G7-partner omedelbart ställa sig bakom kommissionens förslag om att använda alla frysta ryska tillgångar som grund för ett betydande bidrag och lån till Ukraina, med återbetalning villkorad av Rysslands framtida betalning av krigsskadestånd, som ett rättsligt sunt och finansiellt betydelsefullt sätt att upprätthålla och öka EU:s stöd till Ukrainas militära behov, inbegripet drönarförsvar.

36. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament, Natos generalsekreterare samt Ukrainas regering och parlament.